

Görögország tengeri intézkedései.

Fiume, szeptember 18. A hajóstársaságokkal közöltettek az alábbi diplomáciai uton érkezett rendelkezések, a görög kikötőket érintő hajók személyzetével leendő közlés céljából:

Külföldi hajók számára mihez tartás végett Görögország a következő rendszabályokat léptette életbe a saját területiális parti vizein: A görög királyi kormány hat tengeri mértföldben szabja meg a parti vizek szélességét és a görög területiális vizek határán belül megtiltja nemcsak a drótnélküli, hanem a fény- és jelzőtáviratozást is. Ez a tilalom a görög kikötőkbe érkező összes hadihajókkal közöltetik. Amint a görög révhatóság idegen kereskedelmi hajó közeledését veszik észre, az illető nemzet konzuljával, vagy annak képviselőjével a hajóra mennek és hivatalosan lepecsételik a drótnélküli táviróhelyiség ajtaját, a kikötőben való tartózkodás tartamára. A kikötőből való elindulás után a területiális vizek határán a pecsétet a révhatóság közlege leszedi. Egyidejűen megtiltják a görög hajóknak, hogy külföldi államokba szóló, vagy onnan érkező drótnélküli táviratokat fölvegyenek, vagy közvetítsenek, ha azok akár nyíltan, akár burkolban katonai híreket tartalmaznak vagy ilyesmire gyanusak. A tilalom megtartásáért a görög kormány a hajóparancsnokokat személyesen teszi felelősekké.

HOGYAN VESZIK HASZNÁT A HADIFOGLYOKNAK?

Berlinből jelentik: Háromszázezer hadifoglyot hoztak már Németországba. Fele a keleti, fele pedig a nyugati harctérről való. Ez a szám napról-napra nagyobb lesz s nem kis gondot okoz az elhelyezésük. Valóságos probléma, hogy mi történjék velük. 1870—71-ben várakba vitték őket, de ekkora tömegben nem lehet elhelyezni a foglyokat, akik végeredményben kenyérpusztítók. Akkor is kevés volt a hely és nyílt községekben voltak kénytelenek elhelyezni egy részüket. A foglyokat akkor gyakorlatoztatták, dolgoztatták és bért fizettek nekik. Ez azonban nagyon lenyomta az árakat, úgy, hogy az ország lakossága, mely munkájából élt, főlshólt ez ellen. Ebben a háborúban, mely ekkora elkeseredéssel folyik, nem szabad foglyaink harckészségét gyakorlatokkal fentartani. Azt sem szabad tűnő, hogy egész nap henyéljenek. A foglyokat tehát közmunkára kell fogni, de úgy, hogy az otthoni munkástól ne vegyenek el egy falat kenyeret sem. A német nagyközönség, mely minden közügy iránt érdeklődik, azt ajánlja, hogy azokat a területeket, melyek mo-csarasak és nem művelhetők meg, foglyokkal tegyék művelhetővé. Ebben az irányban tanácskozások folynak és éppen azok, akik le akarták gázolni a német földet, nem hogy tönkreteszik, hanem még virágzóbbá, szebbé varázsolják, mint a milyen volt.

A huszár neki megy az ágyúnak is.

Egy honvéd rendkívül érdekes elbeszélését adjuk itt a keletgalíciai csatateréről. Hogy mi történt eddig, arról pontosan csak hűtöndörfi Conrád tudna részletes felvilágosítást adni, de a lassanként kiszivárgó epizódok mind azt mutatják, hogy az orosz nagy vereséget szenvedett ott. A Dnyeszter egyik kanyargós mellékfolyójánál folyt le az a csatározás, amelyben megsebesült a fiu:

— Egy széles nádasban bujkáltunk kora reggel óta. Atkozottul átázott a cipőnk, de a hadnagy ur azt parancsolta, mo-cannunk se szabad. A nap már jól sütött, amikor egyszerre nagy rengéssel megszólalnak előttünk az ágyúk. Még a ropogást is hallottuk, ahogy

A nagy csatater földjén.

— Vázlatos képek. —

(Saját tudósítónktól.) Alig nyolc kilométernyire a front mögött apró falucska van, ahol rendes hétköznapi munka folyik, kis polyák gyerekek játszadoznak gondtalanul az utca porában, ahonnan csak az autóbil tülkölése riasztja el őket.

Háborússa a kép csak jóval a községen túl válik. Trénoszlopok jönnek üresen, hogy élelmiszerekkel és municióval megrakottan újból visszaforduljanak. A kocsik előtt pompás, jól táplált, pihent lovak. Olyan könnyen járnak, mintha a nehéz vasszekér kerekébe nem is kapaszkodnék bele az út sűrű, szürke homokja. Odébb hosszú menetoszlopban magyar gyalogság vonul rendben és fölényes nyugalommal. Tartalék lehet, a melyet készenléte helyeztek, hogy idejekorán előrevethessék a tűzvonalba. Utjuk pázsitos síkon vezet keresztül, amelyen szekerek beláthatatlan tömege áll. Ötezernél is nagyobb lehet a számuk. Mindmeggannyi rogyásig megrakott olyan holmival, amire katonáinknak szüksége van. Kenyér, kétszersült, konzerv métermázsaszámra, megnyugtató bizonyosságul annak, hogy azok, a kik értünk harcolnak, nem szenvednek szükségletet. A megnyugvás fokozódik, amikor kevéssel utóbb friss ételszagot hoz a langyos szellő. A tábori konyhák hatalmas kátlanaiban fő az ebéd. A konyhaszekerek elé ép fogják a lovakat és már indul is a menet a harc vonal felé.

Mind élénkebbé válik azon túl az út, a mely két oldalt hevenyészetségekben is pompásan fölszerelt egészségügyi állomások között visz. A sátrakon mindenütt hatalmas, különböző színű vöröskeresztes lobogók, néma tájékoztatói a világ első szanitéseinek. Rend, nyugalom, csend és ragyogó tisztaság mindenütt.

Szomorú kontrasztul szomorú menet vonul a szerető gondoskodás hajlékai alatt. Szekereken és gyalog orosz kémeket kísértek szuronyos katonák. Mindegyikük tudja, mi vár rá. Tegnap este hét kémét fölakasztottak a falu egész nyilvánossága előtt. Büniük az volt, hogy csapataink bevonulása alkalmával jelzésül az ellenség számára házakat gyújtottak föl. A földbe szurt bakokra hevenyészett bitófán reggelig lógtak legveszedelmesebb ellenségeink, elrettentő példaul.

A menetet jobbról is, balról is elkerülik jövő és menő szekerek, amelyek menekülőket visznek és hoznak. Visszatérő menekülők is vannak, jószimatu hírnökei a közeli diadalnak. Odább pihenő, táborozó menekülők asszonyostul, gyerekestül.

Még egy forduló és föltárl a csatater. A hatalmas térségen, amelyre a dombtetőről kilátás nyílik, ugar, rét, leszedetlen burgonyaföld és erdőség váltakozik. A faluban még csak tompa dörgésnek hallott ágyuszó hatalmas detonációvá erősödött. A vámház-tól mintegy kétszer lépésnyire oldalt és alig kétszáz lépéssel előbbre fejlődött föl tűzér-ségünk. A nehéz Haubitczok tüzelésétől reszket a levegő. A menydörgésszerű robajt

elestörtettek valahol a közelben. Én még esodálkoztam is rajta, minő furcsa, hogy most állítják elénk az ágyukat, amikor eddig mindig mögülnk beszélgettek.

— Mi csak álltunk tovább a vízben. Egyszer csak nagy riadalom támad előttünk az ütegben, a hadnagy ur int, mi kisurranunk a nádasból. Kanyargós utakon, tőzegen, sáron, meg zombékon keresztül föloráig futottunk, amíg odaértünk az ágyukhoz. Ott már nagy volt a csöndesség. Eltört óriás kerekék, halottak szép zöld ruhában, vízbefordult löszkeresik voltak mindenfelé, meg döglött lovak. Egyetlen eleven ló se volt sehol. Akkor vettem észre, hogy egy orosz üteg háta mögött gázoltunk.

— Megelőzték bennünket, de hamar megvigasztalódtunk, amikor láttuk, kik jár-

időnkint rövid, félelmes csönd követi. Hat-hat ágyú tüzel egy időben vagy robogó egymásutánban. Katonai műszóval Ausfeuerla-ge-nek hívják ezt a tüzelési modort, amelyet akkor alkalmaz a tűzér-ség, ha egy-egy ellenséges rajvonal fölbukkan földözéke mögöl, hogy előre jöjjön vagy hátramenjen.

Abból, amire tűzér-ségünk lőtt, a távcsö-vel fölszerelt szem is inkább csak sejt, mint lát valamit. Nem látszanak azonban saját rajvonalaink sem. Minden valószínűség szerint még az éjszaka folyamán biztos földözé-kek mögé ásták be magukat. Itt-ott bukkan csak föl pillanatra egy-egy lovas alakja vagy egy fogat, amelyről nem lehet tudni, ágyú-e vagy szekér.

Félelmes üresség feküdt meg a kolosz-szális csatateret. Az ember érzékei mintha megbénulnának. Meredté lesz a szem, zugás támad a fülben és szíve dobogását torkában érzi az ember tőle. Sikoltva sikít át a levegőn egy gránát és senki sem tudja, hol lőtték el. Tűzépárbaj folyik éppen. Az ütegek egymásnak izengetnek. Az ellenséges ágyúknak nem látni a villanását és hangjuk is csak tompa dörrenésként ér a mi tűzér-ségi pozí-ciónkig. Az ellenség, úgy látszott, a legra-dikálisabb megoldást kereste: a Munition-scolonnera vadászott. Ha azt sikerül eltalál-nia, elhallgattatta ágyúinkat is. Jobbról-bal-ról végiglötte az egész hegyhátat, az Ab-suchen, ahogyan tűzér-ségünk ezt az eljárást nevezi, nem sikerült, a lövedékek mind rö-videk voltak és körülbelül kétszáz lépéssel a tűzér-ségi vonal előtt csaptak be. A Mu-nition-scolonne pedig ezalatt nyugodtan, lé-pésben járt ágyúról-ágyúra a földözék mö-gött.

Balra az összelőtt vámházról hatalmas sárga gömböt lóbált a földön ide-oda a szel-lő. Földérintési szolgálatra rendelt ballon-captive volt, amellyel időnként az ellenséges állások kikémlelése céljából föl-szállnak. A léggömb, ahogy a felhők mögöl előbujó nap sugarai rátűztek, magára vonta az ellensé-ges tűzér-ség figyelmét és hirtelen egész srappnell-zápor zúdult a vámház környéké-re. A távolban kis pukkanással habfehér fel-hőcskák támadtak. Bennük kis sárgás fény. Mire foszlányokra tépte a felhőcskét a szél, rémes, pokoli sipolással telt meg a levegő. A srappnellek töltelék-golyói vágódtak a földre. Közben 300—400 lépés távolságban gránát turta föl tompa dördüléssel és hán-ya embermagasságra a földet.

Mély árok oldalán keskeny dűlőuton vissza lehet menni. Az uton lépten-nyomon kilótt töltényhüvelyek százai, konzervdobo-zok, táruk, elhányt töltényböröndök, kötő-szerek darabja, odébb egy katonasapka, majd egy összetört szakaszlámpa. Rajvona-lunk, amely ma mái át sem látható távolság-ban harcol, tegnap úgy látszik, még ebben az árokban feküdt. Hátrább szalmával kényel-mesre párnázott futóárkok, amelyekben ta-lán aludtak is hőseink.

Az ágyudörgés egyre halkul . . .

tak ott. Néhány huszár feküdt az ágyúk kö-zött. A huszárok semmisítették meg az orosz üteget.

— Még olyan borzalmas dolgot nem is tudtam elképzelni, aminő egy leölt orosz tűzér-ség. Az ágyúk szépen, rendben egymás mellett, pontosan beállítva, a véres halottak, jajgató sebesültek között ragyognak a tiszta-ságtól, látszik, hogy nem harcoltak tűzér-ség-gel. Az ágyúk acél védőlemeze egészen ép, egy horpadás sincs rajta. Még a zárházat is rajta van haton, kettőről hiányzik. A had-nagy ur sorra leveszi valamennyiről. Ami-kor lovakért indulunk, hogy elvihessük az ágyukat, egy bajusztalan, szakálatlan, esz-más emberkét fogunk. Egy ruthén legény volt, ő vezette a sásba az orosz üteget.